

Organizacje pozarządowe w Polsce i Europie

Polski Klub Ekologiczny Okręg Górnośląski w kwietniu 2004r. rozpoczął realizację projektu, którego celem jest rozwinięcie i wzmocnienie potencjału naszej organizacji. Projekt realizowany jest we współpracy z międzynarodową siecią Inforse-Europe, której członkiem jest również PKE. W czerwcu br. odbyły się pierwsze, z trzech zaplanowanych w ramach tego projektu, warsztaty.

Warunki działania organizacji pozarządowych ulegają i ulegać będą w przyszłości gwałtownym zmianom. W obecnej sytuacji, gdzie w naszym życiu publicznym i gospodarczym zachodzi wiele zasadniczych zmian, również warunki prowadzenia działalności przez tzw. trzeci sektor ulegają zmianie. To prawda, że po kilkunastu latach działalności, organizacje pozarządowe wywalczyły sobie ważne i znaczące miejsce w życiu publicznym. Wiele z nich stało się ważnymi partnerami zarówno administracji samorządowej, jak i centralnej, mającymi realny wpływ na kształt i jakość tworzonego prawa i jego wypełnianie we wszystkich obszarach życia społecznego. I choć znacząca większość organizacji pozarządowych

to organizacje niewielkie, skupiające kilkanaście, kilkadziesiąt osób, to jednak wiele z nich przez lata wypracowało efektywne instrumenty prezentacji własnych stanowisk i udziału w procesach decyzyjnych dotyczących najważniejszych problemów społeczno-gospodarczych w kraju.

W dobie akcesji Polski z Unią Europejską organizacje pozarządowe uzyskują szansę na rozwój, ale jednocześnie stoją przed nimi nowe, ważne zadania. Akcesja niesie ze sobą możliwość pozyskania przez Polskę znaczących środków na projekty rozwoju gospodarczego i integracji społecznej z tzw. funduszy strukturalnych. Szczególna rola przypadająca może w tym zakresie organi-

zacjiom pozarządowym, które okazać się mogą ważnym sektorem dla dobrego wykorzystania tych funduszy. I odwrotnie, środki te mogą przyczynić się do podniesienia znaczenia trzeciego sektora poprzez uznanie NGOs za poważnych partnerów dla rządu i samorządu oraz biznesu w procesie planowania, wykorzystania, monitorowania i ewaluacji tych funduszy. Oczywiście, niebagatelne znaczenie ma również dla organizacji pozarządowych możliwość skorzystania z tych funduszy na sfinansowanie projektów stabilizujących struktury samych organizacji i podniesienie poziomu świadczonych przez nie usług.

Skorzystanie ze środków funduszy europejskich, w tym funduszy strukturalnych, wiąże się z koniecznością właściwego przygotowania organizacji i jej członków do opracowania odpowiednich projektów. Zarządzanie projektami europejskimi to obecnie ogromny i ciągle poszerzający się obszar wiedzy, pełen bardzo szczegółowych wytycznych, instrukcji i procedur, których należy ściśle

Fot. Warsztaty pt. „Zarządzanie projektami oraz pozyskiwanie funduszy na ich realizację” zorganizowane w ramach projektu PKE OG „Polskie organizacje pozarządowe dla środowiska w zjednoczonej Europie”, Katowice, 18-20.06.2004r.

szczegółowych regulacji i zapewnienia spójności proponowanego przedsięwzięcia z priorytetami wyznaczonymi przez Komisję Europejską.

Takie wymogi stoją również przed Polskim

Klubem Ekologicznym i jego Kołami Terenowymi, podejmującymi inicjatywy na rzecz rozwiązania najważniejszych problemów środowiskowych. Analiza zasobów

Unii Europejskiej oraz zarządzania projektami, finansowanymi ze środków Komisji Europejskiej. W ramach projektu zaplanowane zostały trzy weekendowe sesje szkoleniowe, w trakcie których przedstawiane są najważniejsze zagadnienia związane z przygotowaniem koncepcji projektowych, budowaniem matrycy logicznej projektu oraz planowaniem i monitorowaniem przebiegu projektu. Szkolenia obejmować będą również aspekty kontaktów ze społecznościami lokalnymi, do których adresujemy nasze działania, budowania partnerstw i koalicji na rzecz określonych rozwiązań oraz promocji organizacji na poziomie lokalnym. Nasza organizacja, podobnie jak wiele innych opierających się na społecznym zaangażowaniu swoich członków, boryka się z problemami braku przysłowiowych rąk do pracy. Stąd też jedna z planowanych sesji poświęcona zostanie prezentacji najlepszych praktyk dotyczących aktywizowania członków organizacji oraz pozyskiwania nowych.

W dniach 18-20 czerwca br. odbyła się pierwsza z zaplanowanych sesji, w której w roli referentów i prowadzących uczestniczyli: Gunnar Boye Olesen – INFORSE-Europe oraz Pete West – West Wales Eco Center. Szkolenie poświęcone zostało zagadnieniom metodologii wypracowywania koncepcji projektowych, strukturze matrycy logicznej oraz budowania planu działań. Nasi goście przedstawili najważniejsze założenia polityki UE w zakresie różnych problemów ochrony środowiska. Oprócz przeglądu głównych polityk UE w tym obszarze, zapoznania się ze źródłami pozyskiwania aktualnych informacji, uczestnicy mieli możliwość praktycznego przekonania się, że na obecne uregulowania prawne, nie zawsze w pełni optymalne dla ochrony środowiska i zdrowia ludzi, można mieć wpływ poprzez umiejętne przedstawianie stanowiska organizacji pozarządowych, prezentację rzetelnych faktów i argumentów i dotarcie z nimi do osób podejmujących kluczowe decyzje.

przestrzeć i od których zależy formalna poprawność wykorzystania pozyskanych środków. A zanim do takiego uzyskania środków dojdzie, konieczne jest przebrnięcie przez właściwe dokumenty programowe Komisji Europejskiej, polityki i strategię, stanowiska i rekomendacje, wyznaczające obszary priorytetowe i działania, przewidywane do dofinansowania. Nie należy również zapominać o problemie pozyskania wkładu własnego do projektu, co nadal stanowi dla organizacji jedną z głównych przeszkód w pozyskiwaniu zagranicznych środków na określone projekty.

W tej sytuacji organizacje pozarządowe, chcące móc się dalej rozwijać i w szerszym zakresie prowadzić działalność na rzecz dobra społecznego, muszą się profesjonalizować. I to nie tylko w zakresie wiedzy stricte merytorycznej, związanej bezpośrednio z obszarem życia społecznego i problematyki, jaką dana organizacja zajmuje się na co dzień, ale również w zakresie szeroko pojętego wypracowania koncepcji projektowej i zarządzania projektami. Przygotowanie koncepcji projektu, szczególnie takiego, który przedstawiany jest do dofinansowania ze środków UE wymaga gruntownego prześledzenia polityki UE w tym zakresie,

merytorycznych oraz mocnych i słabych stron naszej organizacji wykazała, że jedną z najważniejszych luk stanowią właśnie kwestie umiejętności poruszania się po skomplikowanej materii dokumentów Komisji Europejskiej i instytucji zarządzających funduszami UE.

W sierpniu ub. roku biuro Zarządu Okręgu Górnośląskiego PKE przygotowało i złożyło w ramach programu Phare Środowisko i Poszerzenie wniosek do Komisji Europejskiej o dofinansowanie projektu wzmocnienia i lepszego przygotowania naszej organizacji do dalszej działalności. Po 8 miesiącach oczekiwania, otrzymaliśmy umowę, na mocy której przyznano dotację na realizację zaplanowanych działań. Projekt realizowany jest we współpracy z międzynarodową organizacją International Network for Sustainable Energy – Europe, z siedzibą w Danii, skupiającą ponad 50 organizacji pozarządowych, zajmujących się problematyką zrównoważonego wykorzystywania zasobów energetycznych i ochroną klimatu ziemi.

Realizowane w ramach projektu działania są adresowane do liderów Kół Terenowych i ukierunkowane na przekazanie wiedzy i doświadczeń członków naszej organizacji partnerskiej z zakresu ekologicznej polityki

Wiele czasu poświęcono również na prezentację możliwości wykorzystania przez trzeci sektor środków z funduszy strukturalnych, o które właśnie teraz można rozpocząć wnioskowanie. W tym kontekście, rozpoczęto prace nad przygotowaniem koncepcji projektu dotyczącego sposobów poprawienia sytuacji transportu publicznego w aglomeracji górnośląskiej. Prace będą kontynuowane podczas kolejnych sesji i

mamy nadzieję, że wypracowane rozwiązania będą mogły posłużyć w przyszłości mieszkańcom naszego województwa.

Kolejne sesje szkoleniowe planowane są na wrzesień i październik br. Będą one poświęcone problemom budowania organizacji członkowskiej, aktywizacji osób zaangażowanych w naszą działalność oraz pozyskiwania nowych członków. Sesja październikowa natomiast będzie poświęcona

wspólnemu wypracowaniu spójnej wizji rozwoju naszej organizacji, koordynacji działań poszczególnych Kół Terenowych oraz współpracy z innymi partnerami społecznymi w województwie śląskim. Serdecznie zapraszamy przedstawicieli Kół Miejskich i Szkolnych PKE do udziału w projekcie.

Ilona Jerzok
PKE OG

